

Π.3.1.4 *Ολοκληρωμένα παραδείγματα εκπαιδευτικών σεναρίων
ανά γνωστικό αντικείμενο με εφαρμογή των αρχών σχεδίασης*

**Παραδειγματικό σενάριο
στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας**

«Ατυχήματα 1»

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΡΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2011

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.1.4 *Ολοκληρωμένα παραδείγματα εκπαιδευτικών σεναρίων ανά γνωστικό αντικείμενο με εφαρμογή των αρχών σχεδίασης*

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Περιεχόμενα

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	4
ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	4
ΣΤΟΧΟΙ-ΣΚΕΠΤΙΚΟ	4
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΑΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	5
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	7

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος

«Ατυχήματα»

Δημιουργός

Κωνσταντίνος Πέτρου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Διδακτική ενότητα

Βιβλίο Γλώσσας ΣΤ΄ Δημοτικού, τ. Β΄, σ. 67

Τάξη

ΣΤ΄ Δημοτικού.

Χρονική διάρκεια

Θα απαιτηθούν 1-2 διδακτικές ώρες με διακοπές

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η παρούσα δραστηριότητα προτείνεται ως επέκταση-συμπλήρωση της άσκησης 5 του βιβλίου της Γλώσσας (Β΄ τεύχος, σελ. 67), που αφορά στη σύνταξη προτάσεων και την εξοικείωση με τους συντακτικούς όρους. Οι μαθητές χρησιμοποιώντας τις υπηρεσίες του Διαδικτύου περιηγούνται σε ιστοσελίδες με σχολικά εγχειρίδια και εξασκούνται στη χρήση του Συντακτικού λύνοντας μια σειρά από ηλεκτρονικές ασκήσεις. Επίσης μορφοποιούν κείμενο σε επεξεργαστή κειμένου ανάλογα με τα συντακτικά φαινόμενα που παρατηρούν.

Γ. ΣΤΟΧΟΙ-ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Ο βασικός σκοπός της προτεινόμενης δραστηριότητας είναι η αξιοποίηση των ΤΠΕ και η χρήση τους στην επίτευξη των στόχων του σχολικού βιβλίου. Κρίθηκε απαραίτητος ο εμπλουτισμός της διδασκαλίας με την περαιτέρω διερεύνηση σε ιστοσελίδες,

για να εξοικειωθούν με τους συντακτικούς όρους και να κατανοήσουν τη λειτουργία τους μέσα σε μια πρόταση. Επιπλέον, οι ασκήσεις της δραστηριότητας στοχεύουν στην καλλιέργεια του προφορικού και του γραπτού λόγου καθώς και στην εξοικείωση με ορισμένες πτυχές των νέων γραμματισμών που εκπορεύονται από τη χρήση των ΤΠΕ, όπως η μορφοποίηση κειμένου.

Γ. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΑΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Σ. 67, μετά την άσκηση 4

5. Διαβάστε τις παρακάτω προτάσεις και συμπληρώστε στο κουτάκι τον αριθμό που ταιριάζει:

- Ο κύριος Ντίνος έκαιγε τις πευκοβελόνες.
- Το λάστιχο ήταν βαρύ.
- Εγώ συνέχισα την παρακολούθηση.
- Η φωτιά φαινόταν σβησμένη.
- Εγώ είδα μια φλόγα.
- Οι πυροσβέστες ρώτησαν τη Μαρία το όνομά μου.
- Εγώ αλαφιάστηκα.
- Η Μαρία ξύπνησε.
- Η αδελφή μου είναι ψύχραιμη.
- Οι σειρήνες ούρλιαζαν.
- Πρωτοσέλιδο έγινε η φωτογραφία μου.

1. Υποκείμενο - Ρήμα - Κατηγορούμενο
2. Υποκείμενο - Ρήμα - Αντικείμενο
3. Υποκείμενο - Ρήμα
4. Υποκείμενο - Ρήμα - Αντικείμενο άμεσο - Αντικείμενο έμμεσο

Οι μαθητές χωρίζονται σε 5 ομάδες με διαθέσιμο 1 φορητό υπολογιστή στην κάθε μια, ενώ ένας ακόμη προβάλλει στον διαδραστικό πίνακα και –αρχικά– τον χρησιμοποιεί ο διδάσκων. Ζητάμε από τους μαθητές, αφού τελειώσουν την άσκηση της σελίδας 67 του Β' τεύχους του Βιβλίου Μαθητή, να ανταλλάξουν τα βιβλία τους, για να ελέγξει ο καθένας ένα διαφορετικό από το δικό του. Το πιθανότερο είναι ότι θα διαπιστώσουν πως χρειάζονται επιπλέον βοήθεια, ώστε να κατανοήσουν τη

σύνταξη των προτάσεων. Για να σιγουρευτούν για το σωστό των επιλογών τους και να διορθώσουν τα λάθη τους, μεταβαίνουν σε ιστοσελίδα όπου υπάρχει [ηλεκτρονικά](#) η άσκηση και τη λύνουν.

Δεν είναι όμως η πρώτη φορά που οι μαθητές συναντούν τις έννοιες *υποκείμενο*, *αντικείμενο*, *κατηγορούμενο* κ.λπ., που υπάρχουν στη [σελίδα 66](#) του Β΄ τεύχους του Βιβλίου Μαθητή. Τους οδηγούμε λοιπόν στο περσινό τους βιβλίο και συγκεκριμένα στην [Ενότητα 7](#) (Β΄ τεύχος, σ. 10, 11, 14), για να ξαναθυμηθούν τι έκαναν και να συγκρατήσουν τον κανόνα που υπάρχει στην αρχή της σελίδας 15, τον οποίο πληκτρολογούν σε έγγραφο επεξεργαστή κειμένου. Όπως φαίνεται παρακάτω.

Όταν η πρόταση έχει θέση **υποκειμένου**, **αντικειμένου** ή **κατηγορούμενου**, δε χωρίζεται ποτέ με κόμμα.

Κατόπιν δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να επισκεφθούν ένα [ιστολόγιο](#), όπου επίσης μπορούν να δουν τις έννοιες που προαναφέρθηκαν. Τους παροτρύνουμε να συγκρίνουν αυτά που διαβάζουν με αυτά που περιγράφονται στο βιβλίο τους και να αναφέρουν τυχόν διαφορές – παραλλαγές. Στη συνέχεια, και αφού έχουν μελετήσει όσα προηγήθηκαν, τους ζητάμε να μεταβούν σε [ιστοσελίδα](#) προκειμένου να δοκιμάσουν τις γνώσεις τους, όπως επίσης [εδώ](#) κι [εδώ](#). Για να εμπεδώσουν όλα όσα έχουν μάθει, προτείνουμε στους μαθητές να εξασκηθούν περισσότερο τόσο σε σχετική [ιστοσελίδα](#), όσο και στο Λογισμικό Γλώσσα Ε΄-Στ΄ του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και στην ενότητα [«Το Πάρκο»](#).

Αρχικά αναφέρουμε στους μαθητές ότι θα πρέπει να «ανακαλύψουν» στο κείμενο τα υποκείμενα, να επιλέξουν τη λέξη και στη συνέχεια να τη χρωματίσουν με το «χρώμα επισήμανσης κειμένου» από την κεντρική εργαλειοθήκη του Επεξεργαστή κειμένου, εδώ για παράδειγμα του Microsoft Word. Στη συνέχεια θα κάνουν το ίδιο και για τους άλλους βασικούς όρους (αντικείμενο-κατηγορούμενο). Για κάθε έναν όρο της πρότασης ορίζεται διαφορετικό χρώμα.

Χτες το απόγευμα ο πατέρας μου αγόρασε εισιτήρια για μια συναυλία κλασικής μουσικής. Δεν ξέραμε αν θα έρθει μαζί μας και ο μεγάλος αδερφός μου. Σκεφτόμουν ότι θα ήταν πολύ ωραία συναυλία. Λίγο πριν φύγουμε μάθαμε πως θα έρθει τελικά μαζί μας και ο αδερφός μου. Όταν βγήκαμε έξω από το σπίτι η μητέρα μου κοίταξε τον ουρανό και είπε: «Φαίνεται ότι θα βρέξει». Τη ρωτήσαμε γιατί το είπε αυτό και μας απάντησε ότι ο ουρανός είναι γεμάτος με σύννεφα. Το ταξί άργησε να έρθει και φοβήθηκα μήπως δε φτάσουμε στην ώρα μας. Φτάσαμε μπροστά στο θέατρο με δύο λεπτά καθυστέρηση. Βγήκαμε βιαστικά από το ταξί και αρχίσαμε να περπατάμε γρήγορα προς την είσοδο του θεάτρου για να προλάβουμε να μπούμε στην αίθουσα. Όταν μπήκαμε καθίσαμε στις θέσεις μας. Όλοι οι μουσικοί ήταν στη σκηνή. Ο διευθυντής της ορχήστρας σήκωσε τα χέρια του ψηλά δίνοντας έτσι το σήμα στους μουσικούς να αρχίσουν να παίζουν. Πέρασαμε μια υπέροχη βραδιά ακούγοντας ωραίες μελωδίες.

Κατόπιν υπενθυμίζουμε στους μαθητές τον κανόνα που κατέγραψαν νωρίτερα και τους παροτρύνουμε να βάλουν κόμμα εκεί που χρειάζεται. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες είτε το υποκείμενο είτε το αντικείμενο είναι μια ολόκληρη πρόταση ή το υποκείμενο εννοείται ή έχουμε περιπτώσεις άμεσου και έμμεσου αντικειμένου, τους ανακοινώνουμε ότι αυτό θα γίνει με την εισαγωγή σχολίωνκατάλληλωννα εξηγήσουν κάθε φορά σε ποια περίπτωση αναφερόμαστε. Οι ομάδες παρουσιάζουν μεταξύ τους στον διαδραστικό πίνακα τα αποτελέσματα της επεξεργασίας του κειμένου και εντοπίζουν κοινές και διαφορετικές «πινελιές» στην «παλέτα» που δημιουργήθηκε από κάθε ομάδα.

Ε. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η δραστηριότητα που αναφέρεται παραπάνω εμπλουτίζει το μάθημα με στοιχεία που περιέχονται σε πόρους που προέρχονται από ΤΠΕ, χωρίς να ξεφεύγουν από τη λογική και τη σειρά που έχει το σχολικό εγχειρίδιο. Η δραστηριότητα είναι μεγάλη σε σχέση με τον διαθέσιμο διδακτικό χρόνο. Πολλά όμως από αυτά που προβλέπεται να πραγματοποιηθούν οι μαθητές τα έχουν επεξεργαστεί και στο παρελθόν, στην Ε΄ Τάξη. Ενδέχεται ο διδακτικός χρόνος να παραταθεί κατά 1 ώρα.

Μπορεί να αναλάβει η κάθε ομάδα να επισκεφτεί λιγότερες από τις 5 υπερσυνδέσεις που προβλέπονται στην 3^η φάση της δραστηριότητας, ώστε να εξοικονομηθεί χρόνος. Επειδή οι προτεινόμενες δραστηριότητες ενδέχεται να

δυσκολέψουν αρκετά τους μαθητές, κρίνεται απαραίτητη η χρήση διαδραστικού πίνακα, ώστε να μπορεί ο διδάσκων ανά πάσα στιγμή να επιδείξει.